

ROMÂNIA
CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
Secția Penală

SENTINȚA NR.22

Dosar nr.2630/2001

Ședința publică de la 24 martie 2003

Completul compus din:

Zenovia Popescu - Președinte

Mircea Aron - Judecător

Florica Glodean - Judecător

Magistrat asistent: Virginia Cojocaru

Procuror : Georgina Bodoroncea

La 17 martie 2003 s-a luat în examinare cererea de revizuire formulată de revizuiantul Veverca Iosif împotriva sentinței nr.6 din 9 decembrie 1991 a Curții Supreme de Justiție – Secția Militară.

Dezbaterile au fost consemnate în încheierea din data de 17 martie 2003, iar pronunțarea deciziei s-a amânat la 24 martie 2003.

C U R T E A

Asupra cererii de revizuire de față;

Din actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin sentința nr.6 din 9 decembrie 1991 a Curții Supreme de Justiție - Secția Militară, a fost condamnat - între alții - inculpatul maior rez.Veverca Iosif (...) la:

- 15 ani închisoare și interzicerea timp de 8 ani a drepturilor prevăzute în art.64 lit.a, b și c C.pen. și degradarea militară pentru infracțiunea de omor, prevăzută de art.174 alin.1 c.pen., cu aplicarea art.67 C.pen.;

- 10 ani închisoare și interzicerea timp de 5 ani a drepturilor prevăzute de art.64 lit.a, b și c C.pen., pentru infracțiunile prevăzute de art.20 și 21 C.pen., raportate la art.174 C.pen. și la art.176 alin.1 lit.b și alin.2 C.pen.

În baza art.33 lit.a și 34 alin.1 lit.a și alin.2 C.pen., art.35 C.pen., s-au contopit pedepsele aplicate și s-a dispus ca inculpatul să execute pedeapsa cea mai grea, de 15 ani închisoare și interzicerea timp de 8 ani a drepturilor prevăzute de art.64 lit.a, b și c C.pen. și degradarea militară.

Față de același inculpat s-a dispus schimbarea încadrării juridice din infracțiunea de favorizare la genocid, prevăzută de art.357 alin.1 lit.a și b C.pen., în infracțiunea de favorizare a infractorului, prevăzută de art.264 alin.1 C.pen. și s-a încetat procesul penal pentru această infracțiune, ca urmare a aministierii faptei prin art.2 din Decretul-Lege nr.3/1990.

S-a reținut între altele că, în seara zilei de 18 decembrie 1989, inculpatul maior Veverca Iosif, având sub comandă un dispozitiv format din cadre de miliție și militari, s-a deplasat cu o parte din ei la intersecția străzii Ștefan Stâncă cu Calea Girocului din Timișoara, unde se afla un grup de tineri. În momentul în care a ajuns în apropiere de ei, inculpatul a deschis foc de pistol mitralieră asupra acestora, împușcându-l mortal pe Ianoș Paris și punând în pericol viața celorlalți tineri.

Curtea Supremă de Justiție constituită în complet format din 9 judecători, prin decizia nr.30 din 6 iunie 1997 a admis recursul declarat de inculpatul Veverca Iosif și casând sentința numai cu privire la menținerea măsurii asiguratorii asupra bunurilor acestui inculpat a dispus înlăturarea ei.

Prin-o cerere adresată Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, condamnatul Ververca Iosif a solicitat revizuirea sentinței în temeiul art.394 alin.1 lit.a C.proc.pen., susținând că victima Ianoș Paris ar fi în viață.

În urma cercetărilor efectuate pentru verificarea temeiniciei cererii de revizuire, Parchetul Militar Timișoara a ajuns la concluzia, prin referatul din 25 august 1998 că această cerere nu întrunește condițiile prevăzute în art.394 alin.1 lit.a C.proc.pen.

Sesizată cu judecarea cererii de revizuire, Curtea Supremă de Justiție – Secția penală a admis excepția prin care condamnatul a invocat necompetența parchetului în cadrul căruia s-au efectuat cercetările, dispunând prin sentința nr.4 din 9 octombrie 1998, ca acestea să fie efectuate în cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, corespunzător instanței care a judecat cauza în fond.

Ca urmare, după efectuarea de noi cercetări, Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție – Secția Parchetelor Militare a ajuns, de asemenea, la concluzia că nu sunt întrunite condițiile înscrise în art.394 alin.1 lit.a și alin.2 C.proc.pen., cerând respingerea cererii de revizuire.

Prin sentința penală nr.7 din 30 aprilie 1999 a Curții Supreme de Justiție – Secția penală, devenită competentă în urma desființării Secției Militare, s-a respins, ca nefondată, cererea de

revizuire, învederându-se că motivele invocate de condamnatul Veverca Iosif nu sunt enumerate printre cazurile de revizuire prevăzute în art.394 C.proc.pen.

Împotriva acestei sentințe, condamnatul Veverca Iosif a declarat recurs.

S-a susținut în motivare că, prin cercetările efectuate de organele de poliție din dispoziția procurorului, nu s-a reușit să se clarifice împrejurarea dacă victima Ianoș Paris a rămas în viață, astfel că se impune rejudecarea cererii de revizuire în vederea adâncirii acestor cercetări.

Prin decizia penală nr.58 din 6 decembrie 1999 a Curții Supreme de Justiție în complet format din 9 judecători, s-a admis recursul declarat de condamnat, s-a casat sentința atacată, cauza fiind trimisă la Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, în vederea completării actelor de cercetare privind cererea de revizuire, fără a se dispune suspendare executării hotărârii de condamnare.

S-a motivat în considerente că, neobservarea că procurorul s-a bazat pe verificări incomplete, în cadrul cărora nu a clarificat în suficientă măsură împrejurarea dacă victima Ianoș Paris ar fi rămas în viață, după ce Veverca Iosif a deschis foc de mitralieră asupra acesteia, a determinat nerespectarea prevederilor art.403 alin.1 C.proc.pen., referitoare la probele ce trebuie strânse în cursul cercetării ce se efectuează după primirea cererii de revizuire, pentru ca instanța să se poată pronunța asupra admiterii ei în principiu.

În urma unor verificări, menționate în referatul întocmit la 21 martie 2001, Secția Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție a înaintat dosarul în vederea judecării cererii de revizuire.

Prin sentința penală nr.11 din 15 iunie 2000 s-a respins cererea de revizuire ca nefondată, motivând că nu sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru a se exercita această cale extraordinară de atac, pe de o parte, deoarece faptele și împrejurările la care se referă au fost invocate de condamnat în cursul judecării procesului, încât nu se poate considera că faptele și împrejurările respective nu ar fi fost cunoscute de instanță la soluționarea cauzei, iar pe de altă parte, pentru că relațiile primite în cadrul cercetărilor efectuate exclud ipoteza ca victima Ianoș Paris să mai fie în viață.

Împotriva hotărârii de mai sus, condamnatul a declarat recurs, susținând că nu s-au efectuat toate verificările ce se impuneau pentru stabilirea eventualității ca victima Ianoș Paris să mai fie în viață.

Prin decizia nr.37 din 17 aprilie 2001, Curtea Supremă de Justiție, constituită în complet de 9 judecători, a admis recursul declarat de condamnat, a casat sentința penală recurată și a trimis cauza pentru rejudecarea cererii de revizuire la Curtea Supremă de Justiție – Secția penală.

S-a motivat în considerente că, potrivit art.403 alin.1 C.proc.pen., instanța putea verifica oricare dintre probele pe care se întemeiază cererea sau poate, când este necesar, să administreze probe noi; dar, din examinarea probelor administrate s-a constatat existența unor împrejurări insuficient verificate, de clarificarea cărora depinde modul de soluționare a cererii de revizuire, aspect sub care, prin hotărârea atacată s-a făcut o greșită aplicare a legii, ceea ce atrage casarea hotărârii în baza cazului de casare, prevăzut de art.385⁹ alin.1 pct.17¹ C.proc.pen.

Prin considerentele deciziei de casare s-au dat îndrumări instanței de trimitere, în baza art.403 alin.1 partea finală C.proc.pen. să fie asaltați nemijlocit de instanță martorii Munteanu Ion, Gâlcă Lazăr, Bradl Ghergha Mariana, iar în raport de relatările lor să se procedeze și la alte verificări, între care, examinarea pașaportului avut în 1993 de Ionesi Constantin, actualul soț al mamei victimei, pentru a se stabili dacă era posibil ca acesta să se fi aflat în orașul Szeged din Ungaria în perioada la care s-a referit Munteanu ion.

Conformându-se îndrumărilor de mai sus, instanța de trimitere a audiat pe martorii Gâlcă Lazăr, Ionesi Constantin și Bradl Ghergha Mariana, a verificat pașaportul martorului Ionesi Constantin, a dispus verificarea la Biroul de evidență informativă a persoanei – Municipiul Timișoara a persoanelor care au locuit și locuiesc în, adresă la care s-a referit martorul Gâlcă în declarația sa, a ascultat martorii Istvan Ludovic și Morar Maria – propuși de condamnatul Veverca Iosif.

În ce privește martorul Muntean Ion – decedat – instanța a făcut aplicarea dispozițiilor art.327 alin.3 C.proc.pen. și în consecință, a dat citire declarației sale, consemnată la 4 iulie 1995 în fața Parchetului Militar Timișoara.

Prin declarațiile lor, martorii Gâlcă Lazăr și Istvan Ludovic au susținut că Ianoș Paris, victima evenimentelor din decembrie 1989 – ar fi în viață, în timp de martorul Gâlcă Lazăr a susținut că

acesta se ascunde, locuind la familia Savu Loghin pe str.Girocului la numărul 20; pe de altă parte, martorul Istvan Ludovic (fila 252) a declarat că a întâlnit în cursul anilor 1992 și 1998 pe Ianoș Paris la Paris și că știe că acesta umblă când în Spania când în Franța.

Martora Morar Maria (fila 109) a pretins că a întâlnit în 1992 în Szeged pe un anume Ioanci care este una și aceeași persoană cu Ianoș Paris, fiind convinsă că acesta din urmă este în viață.

S-a încercat verificarea versiunii prezentată de martorul Gâlcă Lazăr, dar referindu-se la numitul Savu Loghin – martorul a susținut că acesta nu mai locuiește în Timișoara, iar fiii săi, cu care a pretins că Ianoș Paris ar fi fost prieten, sunt stabiliți în Iugoslavia.

În aceste condiții, s-a solicitat Biroului de evidență a persoanei din municipiul Timișoara, relații privind persoanele care au locuit începând cu anul 1990 la adresa din str.Girocului nr.20.

Prin adresa cu nr.3706141 din 19 noiembrie 2001 (fila 80) – Biroul de evidență a comunicat persoanele care au locuit și locuiesc în prezent la adresele din str.Girocului nr.18 și 20, în prezent Calea Martirilor și printre care nu figurează familia numitului Savu Loghin la care s-a referit martorul Gâlcă și nici vreo persoană care să fie identificată a fi Ianoș Paris.

Referitor la aceeași situație relatată de martorul Gâlcă Lazăr, la 14 decembrie 1998 s-au verificat de procuror aceste susțineri și s-a constatat că Savu Loghin, proprietarul imobilelor indicate de Gâlcă Lazăr nu l-a cunoscut pe Ianoș Paris, după cum nici vânzătorii acestor imobile, neexistând nici un fel de legătură sau relație cu acesta (în acest sens a se vedea referatul din 10 martie 1999, (fila 88, dos.234/2000 – Secția Parchetelor Militare, precum și declarația lui Savu Loghin – fila 34, dos.234/2000).

Martorul Muntean Ioan, care nu a mai putut fi audiat nemijlocit de instanță, fiind decedat, prin declarația dată la 4 iulie 1995 (dos.234/2000, fila 71) a susținut că, în perioada aprilie – mai 1993 l-a întâlnit pe Ianoș Paris într-o piață din Szeged – acesta fiind însoțit de tatăl său vitreg – Ionesi Constantin.

Referindu-se la cele declarate de acest martor, la rândul său, martorul Ionesi Constantin (fila 72) a negat împrejurarea că s-ar fi aflat în perioada respectivă în Ungaria cu Ianoș Paris, afirmând că acesta a fost omorât cam la 400 m de locuința lor, într-un sens giratoriu între Calea Girocului și Spitalul județean; martorul a mai precizat că a cunoscut aceste aspecte de la un fost prieten al lui Ianoș Paris, care se numea Bogdănescu.

Martorul Ionesi Constantin a prezentat instanței și pașaportul nr.M-1170841, eliberat la 11.09.1990, aflat la fila 68, din care nu rezultă că în perioada la care se referă martorul Muntean, acesta s-ar fi aflat în Ungaria.

În fine, martora Bradl Ghergha Mariana, chemată în mod repetat în instanță, pentru a fi audiată, a refuzat sistematic să se prezinte, invocând diferite motive.

În această situație, în temeiul prevederilor art.135 C.proc.pen. și în condițiile arătate de art.132 C.proc.pen., s-a dispus audierea martorei prin delegare, de către o comisie rogatorie din cadrul Curții de Apel Timișoara.

Cu ocazia declarației dată în condițiile de mai sus, martora a afirmat că a luat informația despre faptul că Ianoș Paris ar fi în viață din presă, că nu a luat legătura cu acesta niciodată; martora a mai precizat că nu poate susține, în prezent, articolul scris, pentru că nu are dovezi, iar pe de altă parte, nu a fost decât un articol de opinie, în contextul în care s-au scris multe articole.

Mai mult, martora întrebată expres dacă menține cele scrise în articol, și anume că Ianoș Paris trăiește, a afirmat că „articolul nu a fost decât o ficțiune și o senzație jurnalistică, deoarece nu am primit aceste documente.”

Împrejurarea relatată de martorii Morar Maria și Istvan Ludovic că Ianoș Paris ar trăi în Ungaria, Franța sau Spania și s-ar ascunde sub o identitate falsă nu a fost cu nimic dovedită de aceștia, dar mai mult, prin adresa nr.S/150214 din 14 martie 2000, Biroul Național al Interpol a comunicat că Ianoș Paris a fost dat în urmărire internațională în 177 state afiliate, atât sub identitatea cunoscută, cât și sub alte identități, sub care s-a presupus că s-ar ascunde, dar rezultatul verificărilor a fost negativ.

De altfel, în raport de cele discutate, apare nu numai nedovedită afirmația potrivit căreia, Ianoș Paris ar fi în viață, dar în același timp și bizară, neexistând motive care să justifice ascunderea sa sub o altă identitate în Ungaria, Franța sau Spania, atâta timp cât, este cunoscut că prin lege, eroilor evenimentelor din 1989 li s-au creat drepturi materiale, facilități și onoruri, așa încât, comportarea acestuia de fugar nu ar fi justificată.

Este de concluzionat în raport de probele administrate și examinate că, împrejurarea susținută de condamnat, că victima Ianoș Paris trăiește, nu a fost decât un zvon care a creat un curent de opinie în Timișoara, dar care, în sensul dispozițiilor art.394 lit.a C.proc.pen. nu poate constitui un caz în care revizuirea poate fi solicitată.

Desigur, în conformitate cu art.394 alin.1 lit.a C.proc.pen., revizuirea ca o cale extraordinară de atac, poate fi solicitată în cazul în care s-au descoperit fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute de instanță la soluționarea cauzei.

Împrejurarea că victima Ianoș Paris ar fi în viață ar fi putut constitui, în sensul legii, un caz în care revizuirea putea fi cerută cu condiția însă ca aceasta să fie dovedită.

Cum în cauză probele efectuate nu pot crea convingerea că Ianoș Paris trăiește, nu poate fi realizată nici condiția cerută de lege, respectiv, dispoziția art.394 alin.1 lit.a C.proc.pen. pentru promovarea cererii.

Pentru același motiv nu poate fi primită nici cererea condamnatului privind suspendarea executării pedepsei, nefiind realizate condițiile prevăzute în art.404 C.proc.pen.

În rest, susținerile condamnatului făcute în scris privesc starea de fapt reținută prin hotărârea supusă revizuirii și exced contextul juridic al cererii de revizuire.

Pentru totalitatea considerentelor expuse, se va respinge, ca nefondată, cererea de revizuire formulată de condamnat, urmând ca revizuiantul condamnat să fie obligat la plata cheltuielilor judiciare către stat.

PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE:

Respinge, ca nefondată, cererea de revizuire formulată de condamnatul Veverca Iosif împotriva sentinței nr.6 din 9 decembrie 1991 a Curții Supreme de Justiție – Secția Militară.

Obligă pe recurentul revizuiant la plata sumei de 650.000 lei cheltuieli judiciare către stat, din care suma de 150.000 lei, reprezentând onorariul de avocat pentru apărarea din oficiu, se va avansa din fondul Ministerului Justiției.

Cu recurs.

Pronunțată, în ședință publică, azi 24 martie 2003.